

stranden) zou afsnijden. Binnen enkele uren was Hitlers bevel in de grote Britse decodeercentrale, *Bletchley Park*, ontcijferd – Montgomery werd ingelicht en toen von Kluge zijn tanks voorwaarts zond, stonden Bradley's troepen met al hun artillerie gereed om, met steun vooral van de luchtmacht, de Duitsers te doen afdeinzen. Het kwam vervolgens tot verwoede strijd in het gebied rond Mortain waar de Duitse *Panzerdivisionen* werden samengedrongen. Met inzet van alle krachten werd gepoogd, hen daar te omsingelen maar de Duitsers, taai vechtend als steeds, wisten een corridor open te houden waardoor een deel van hun infanterie, artillerie en tanks in de richting van de Seine kon ontsnappen. Met dat al was het Duitse Zevende Leger goeddeels in de pan gehakt; van een hergroepering achter de Seine kon geen sprake zijn.

De Geallieerde buiten het behaalde voordeel met man en macht uit. Met belangrijke steun van Franse guerrillastrijders die hunnerzijds door gespecialiseerde Geallieerde eenheden geholpen werden (*Special Air Service*-troepen, Amerikaanse *Operational Groups* en z.g. *Jedburgh*-teams¹), drong een deel van het Amerikaanse Derde Leger, door de onstuimige Patton gecommandeerd en opgejaagd, Bretagne binnen om wat er van de *Wehrmacht* restte, terug te drijven naar de grote havenstad Brest; het

¹ De *Special Air Service*-troepen waren in '41 in Noord-Afrika door de Britten gevormd. In '44 was er een gehele brigade van ruim tweeduizend militairen; hoofdzakelijk waren dat Britten en Fransen, maar er was ook een groot contingent Belgen en er waren kleinere contingents Joegoslaven, Polen, Spanjaarden en Duitsers (die laatsten hadden te hunner bescherming een valse identiteit gekregen). In groepen verdeeld (één groep vocht in Bretagne en verloor bijna de helft van haar krachten) werd vrijwel die gehele brigade in de maanden juni-juli ingezet, hoofdzakelijk in Centraal- en Zuid-Frankrijk.

Soortgelijke Amerikaanse groepen, *Operational Groups*, gevormd door het *Office of Strategic Services*, elk vier officieren en dertig manschappen tellend, werden eveneens in Frankrijk gearachuteerd, vijf van Engeland en zes van Noord-Afrika uit; ook zij bezorgden de Duitsers veel last. Zowel de *Special Air Service*-troepen als de *Operational Groups* beschikten over *jeeps*; zij konden zich dus snel verplaatsen.

Tenslotte waren er de *Jedburgh*-teams. Elk van die teams, opgeleid in het Schotse plaatsje Jedburgh, bestond uit drie officieren of onder-officieren (Engelsen dan wel Amerikanen) die per team een zender meekregen; zij moesten zelf de vijand zoveel mogelijk schade berokkenen en bovendien leiding trachten te geven aan 'inheemse' verzetsgroepen waarmee zij in contact zouden komen. In juni '44 werden 13 van die teams in Frankrijk gedropt (6 in Bretagne), in juli, augustus en september nog eens 70.

De militairen van de *Special Air Service*-troepen, de *Operational Groups* en de *Jedburgh*-teams waren geüniformeerd en hadden er dus recht op om, vielen zij de Duitsers in handen, als krijgsgevangenen behandeld te worden; velen hunner werden evenwel als gevangenen door de Duitsers doodgeschoten.